

Het CLB helpt.

WERKING VAN

Vrij CLB Anker

Inleiding	4
1. Missie	5
2. Uitgangspunten van onze werking	5
2.1 Werkingsprincipes	5
Onafhankelijk en in het belang van de leerling	5
Subsidiariteit	5
Multidisciplinariteit	6
Drempelverlagend	6
DRM en beroepsgeheim	6
Proactiviteit	7
Netoverstijgende samenwerking:	7
2.2. Vraaggestuurd én verplicht	7
2.3. Leerlingenbegeleiding op 4 begeleidingsdomeinen	8
3. Leerlingenbegeleiding = gedeelde zorg	9
3.1 Het zorgcontinuüm	9
Fase 0 = brede basiszorg	10
Fase 1 = verhoogde zorg	10
Fase 2 - uitbreiding van zorg	11
Fase 3 - Individueel aangepast curriculum	11
4. Wat doen we? Vraaggestuurde leerlingenbegeleiding	12
4.1 Onthaal en vraagverheldering	12
4.2 Handelingsgericht advies en handelingsgerichte diagnostiek	12
Prodia	14
ICF	14
4.3 Begeleiding	14
4.4 Draaischijffunctie	15
het CLB als draaischijf tussen school en externen	15
De taak van het CLB binnen de samenwerking met het ondersteuningsnetwerk	15
Rol en plaats binnen integrale jeugdhulp (brede instap)	16
5. Wat doen we?	17
Aanbodgestuurde leerlingenbegeleiding	17
5.1 Omgaan met verontrusting en crisis	17

Verontrusting	17
Crisissituaties	17
Critical incidents	18
5.2 Leerplichtopvolging	18
Leerplichtbegeleiding	18
Tuchtclassenraad	18
5.3 Anderstalige nieuwkomers	19
5.4 Begeleiding buitengewoon onderwijs	19
5.5 Keuzeprocessen OnderwijsLoopBaan	19
Informatie-opdracht: Collectief informeren	19
Begeleiden van onderwijsloopbaan Gewoon Onderwijs	20
Aandacht voor ongekwalificeerde uitstroom	20
Begeleiden van onderwijsloopbaan Buitengewoon Onderwijs	21
Overzicht verplichte adviezen door het CLB	22
5.6 Systematische contacten & Vaccinaties en profylactische maatregelen	24
Systematische contactmomenten	25
Selectieve consulten	25
Vaccinaties	25
Profylactische maatregelen	26
6. Wat doen we?	27
versterken van het schoolteam	27
6.1 Beeldvorming en signaalfunctie	27
6.2 Consultatieve leerlingenbegeleiding	27
7. Hoe organiseren we onze werking?	28
7.1 Organisatiestructuur van ons CLB	28
7.2 Samenwerkingsafspraken	28
Tot slot	30

Wat doet een Centrum voor Leerlingenbegeleiding? Waarvoor kan je er terecht? Het CLB-werk duidelijk én volledig beschrijven is geen gemakkelijke opdracht. Het CLB heeft een uitgebreide taakomschrijving, werkt rond zeer veel thema's, heeft zeer veel potentiële cliënten, moet rekening houden met heel wat wetgeving en (overheids)afspraken, ...

Met deze tekst trachten we een volledig beeld te geven van de diensten die we als Vrij CLB Anker aan onze cliënten aanbieden en de manier waarop we die dienstverlening proberen te verwezenlijken. We zijn in het aanbieden van onze dienstverlening natuurlijk gebonden aan wettelijke opdrachten, zoals omschreven in het decreet leerlingenbegeleiding van 27 april 2018.

Deze tekst werd in eerste instantie opgemaakt voor alle partners waar wij als CLB mee samenwerken. Zoals gezegd is dit document opgemaakt om duiding te geven bij onze werking en zal dit worden bijgestuurd indien nodig. Door transparant te zijn over onze werking en onze principes hopen we samenwerking te bevorderen. Voor de scholen die wij begeleiden zien wij deze tekst als basisdocument voor onze samenwerking. Hiernaast worden er jaarlijks nog meer concrete, schoolspecifieke afspraken gemaakt. Deze worden uitgeschreven in onze samenwerkingsafspraken.

Hoewel we steeds geprobeerd hebben om deze tekst zo bondig mogelijk te maken, zijn we ons ervan bewust dat het een eerder lijvig document geworden is. Toch raden we aan om de tekst in zijn geheel door te nemen, om zo een volledig zicht te krijgen op de werking van Vrij CLB Anker.

Sint-Niklaas,
september 2024

1. MISSIE

Het CLB helpt een stap vooruit. Als Vrij CLB Anker willen we een warme organisatie zijn die opkomt voor elke leerling, zeker wanneer die in zijn ontwikkeling bedreigd is. We hebben speciale aandacht voor kinderen en jongeren in een maatschappelijk kwetsbare omgeving. Dit alles doen we met het oog op een maximale participatie aan het schoolleven en de maatschappij.

We gaan respectvol om met onze cliënten en erkennen hen in hun rechten. We geloven in de krachten en sterktes van elke leerling en zijn context. We willen samen met ouders en school deze sterktes verder helpen ontwikkelen.

2. UITGANGSPUNTEN VAN ONZE WERKING

2.1 WERKINGSPRINCIPES

De overheid heeft ons een aantal werkingsprincipes opgelegd. Elke CLB-medewerker is verplicht om zich hier aan te houden.

ONAFHANKELIJK EN IN HET BELANG VAN DE LEERLING

Als CLB kiezen we resoluut voor de leerling. Wat voor de leerling **het beste** is, is voor ons altijd **het belangrijkste**. We proberen steeds samen met leerling, ouders, school en andere partners naar oplossingen/antwoorden te zoeken. Maar het is de leerling die het tempo en het traject zal bepalen, ook al staat dit haaks op de verwachting van school en/of ouders.

Door onafhankelijk van school en ouders te werken garanderen we een onbevangen opstelling ten opzichte van de leerling. Op die manier kunnen we een vertrouwensband scheppen, wat een voorwaarde is voor een goede begeleiding. Ook bij ouders nemen we deze onafhankelijke positie in. Het CLB garandeert een objectieve aanpak, ongeacht de mening van de school.

Bij verontrusting kunnen we beslissingen nemen, die niet noodzakelijk aansluiten bij de vragen van de leerling en/of ouders. Ook bij deze beslissingen behouden we onze onafhankelijke positie én handelen we in het belang van de leerling.

SUBSIDIARITEIT

Als CLB werken we aanvullend ten aanzien van de school en de ouders. We bouwen verder op de stappen die de school reeds heeft gezet en denken

mee na welke stappen de school nog kan zetten. We kiezen voor de minst ingrijpende vorm van begeleiding en handelen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid in de leerlingenbegeleiding.

MULTIDISCIPLINARITEIT

Bij alles wat het CLB doet, wordt er multidisciplinair gewerkt. Dit betekent dat er op ons centrum verschillende disciplines werkzaam zijn (grosso modo: maatschappelijk werkers, psychologen en pedagogen en medisch/paramedische disciplines).

We zijn zo georganiseerd dat er wekelijks multidisciplinair overleg is op dinsdagnamiddag over begeleidingen en trajecten die lopende zijn en dat er tussendoor ook vaak overleg is tussen mensen van verschillende disciplines. Op die manier kunnen we vanuit een brede invalshoek naar vragen kijken en komen tot kwalitatieve handelingsgerichte adviezen.

DREMPELVERLAGEND

De CLB-medewerkers informeren leerlingen, ouders en scholen systematisch over de CLB-werking.

De informatie is helder en toegankelijk voor alle doelgroepen. We zorgen voor voldoende bereikbaarheid en zijn ook regelmatig op school voor overleg. De CLB-medewerkers streven naar een maximale betrokkenheid van leerlingen, ouders, scholen en externe diensten.

Als CLB bieden we een kosteloze dienstverlening aan.

DRM EN BEROEPSGEHEIM

Als CLB dienen we ons te houden aan de toepassing van het [decreet rechtspositie van de minderjarige](#) (DRM) in de jeugdhulp. Deze wetgeving regelt afspraken rond het belang van de minderjarige in de hulpverlening en de handelingsbekwaamheid van de minderjarige. Ons uitgangspunt is dat alles wat wij doen prioritair in het belang van de minderjarige moet zijn. Dit betekent concreet dat wij altijd de minderjarige zoveel mogelijk zullen proberen te betrekken in begeleidingen en hem of haar zoveel mogelijk zullen proberen te erkennen als hulpvrager. Tegelijkertijd is een begeleiding

altijd gericht op adviezen formuleren waarin alle betrokkenen zich kunnen vinden. Kwaliteitsvolle begeleidingen zijn er dus soms ook op gericht om een goed evenwicht te zoeken tussen verschillende belangen en daar betrokkenen voldoende voor te motiveren. Dit vraagt overleg, tijd, deskundigheid, ... Dit vinden wij een essentieel onderdeel van onze opdracht.

Aangezien scholen zich niet binnen de hulpverlening situeren, zijn medewerkers van scholen niet gebonden aan het DRM. Wij proberen scholen wel mee te krijgen in de filosofie van die wetgeving. Door op dezelfde manier te werken, merken wij dat het DRM geen spanningsveld creëert, maar integendeel net voor openheid en kwaliteitsvolle samenwerking zorgt. Door oplossingen te zoeken in goed overleg, goede communicatie en maximale betrokkenheid bereiken we samen het hoogst haalbare in het belang van de leerling.

Begeleidingsgegevens en medische gegevens worden bijgehouden in een multidisciplinair dossier. Cliënten worden op de hoogte gebracht over het bestaan van een persoonlijk dossier. Er worden ook regels gerespecteerd over het noteren in het multidisciplinair begeleidingsdossier. Het CLB kan enkel dossiergegevens bijhouden van leerlingen waarvoor het zelf een begeleidingstraject loopt. Daarom is het belangrijk en noodzakelijk om het leerlingendossier van de school te kunnen gebruiken binnen begeleidingstrajecten. De medewerkers delen met de school enkel die gegevens die nodig zijn voor de begeleiding en ondersteuning van de leerling, mits de leerling (of ouders bij -12 jaar) daarmee instemt.

PROACTIVITEIT

Binnen onze dagdagelijkse werking en vanuit onze opgebouwde expertise, vangen we soms signalen op die belemmerend of bevorderend kunnen zijn voor de leerlingenbegeleiding op school. Met deze signalen kan de school aan de slag gaan om het schoolbeleid op de 4 begeleidingsdomeinen te versterken. Een goed uitgewerkt preventief beleid zal uiteindelijk leiden tot een daling van de individuele zorgvragen.

NETOVERSTIJGENDE SAMENWERKING:

We proberen onze expertise over de verschillende centra voor leerlingenbegeleiding te bundelen. Voorbeelden daarbij zijn CLB-chat, onderwijskiezer, gezamenlijke infomomenten rond onderwijsloopbaanbegeleiding en NAFT.

2.2. VRAAGGESTUURD ÉN VERPLICHT

Het centrum werkt vraaggestuurd vertrekkende van vastgestelde noden/vragen van de leerling, de ouders of de school. Cliënten van het CLB zijn leerlingen en hun ouders. Concreet zijn dit leerlingen vanaf kleuterleeftijd tot en met 18 jaar. Of ouder als ze nog binnen het (buitengewoon) secundair onderwijs school lopen. De scholen die tot het werkingsgebied van ons CLB behoren en waarmee er samenwerkingsafspraken zijn, zijn onze partners. Cliënten kunnen rechtstreeks of via de school vragen stellen aan het CLB.

Vraaggestuurd werken wil zeggen dat, pas wanneer een zorgvraag zich aandient, het CLB in actie zal komen. De vraag kan komen van een leerling, ouders, een individuele leerkracht of de school. Het CLB zal elke vraag onthalen en beluisteren, maar kan pas verdere acties ondernemen mits akkoord van de bekwame leerling of de ouders van een niet-bekwame leerling.

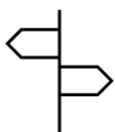
Voor alle vragen die het CLB krijgt zal de afweging gemaakt worden welke van onze kernactiviteiten we zullen inzetten. Dit kan gaan over trajecten binnen ons eigen CLB of een doorverwijzing naar externe diensten. Bij deze afweging staat het belang van de leerling centraal. De ondersteuning die het CLB zelf opneemt is altijd gericht op de gunstige ontwikkeling binnen het leerproces en/of de onderwijsloopbaan van de leerlingen.

Naast het vraaggestuurd werken zijn er opdrachten die verplicht zijn (aanbodgestuurde werking) én begeleidingen waar we aanklappend werken (dit omwille van de aard/ernst van de problematiek). Verplichte opdrachten zijn in het CLB-decreet opgenomen. Dit is o.a. het geval voor bepaalde medische activiteiten en voor begeleiding in verband met leerplicht. Wanneer wij aanklappend werken is dit steeds in overleg met het team en eventueel met de school. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij verontrustende situaties, waarbij de verschillende belangen grondig overwogen worden. Het CLB zal in die situaties altijd streven naar maximale openheid ten opzichte van leerlingen en ouders.

2.3. LEERLINGENBEGELEIDING OP 4 BEGELEIDINGSDOMEINEN

Om aan kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding te kunnen doen, situeert de begeleiding van de leerlingen zich op 4 domeinen. Elke school is sinds 1 september 2018 (decreet leerlingenbegeleiding) ook verplicht om een geïntegreerd beleid op deze 4 domeinen te ontwikkelen en te implementeren.

Het begeleidingsdomein...

onderwijsloopbaan heeft tot doel de leerling te ondersteunen om voldoende zelfkennis te ontwikkelen, om inzicht te verwerven in de structuur van en de mogelijkheden binnen het onderwijs, een opleiding en de arbeidsmarkt en om adequate keuzes te leren maken op school en daarbuiten.

leren en studeren heeft tot doel het leren van de leerling te optimaliseren en het leerproces te bevorderen door leer- en studievaardigheden te ondersteunen en te ontwikkelen.

psychisch en sociaal functioneren heeft tot doel het welbevinden van de leerling te bewaken, te beschermen en te bevorderen waardoor de leerling op een spontane en vitale manier tot leren kan komen en zich kan ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene.

preventieve gezondheidszorg heeft tot doel de gezondheid, groei en ontwikkeling van leerlingen te bevorderen en te beschermen, het groei- en ontwikkelingsproces op te volgen en tijdig risicofactoren, signalen, symptomen van gezondheids- en ontwikkelproblemen te detecteren.

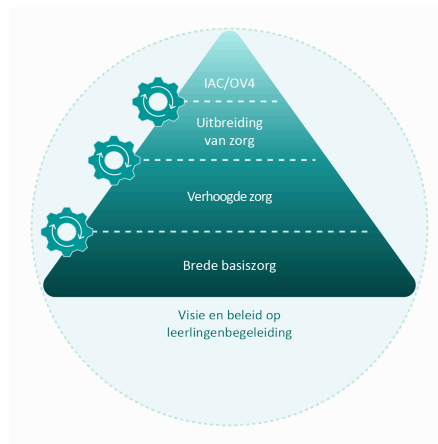
Hierna zullen we de focus leggen op de taak van het CLB binnen leerlingenbegeleiding. Wat we doen zal altijd betrekking hebben op het functioneren van leerlingen én op één of meerdere van deze domeinen.

3. LEERLINGBEGELEIDING = GEDEELDE ZORG

Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding is een gedeelde taak van school en CLB. Het doel is het bevorderen van de totale ontwikkeling van alle leerlingen, het verhogen van hun welbevinden, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en het creëren van meer gelijke onderwijskansen. Op die manier draagt leerlingenbegeleiding bij tot het functioneren van de leerling in de schoolse en maatschappelijke context.

3.1 HET ZORGCONTINUÛM

Vertrekpunt voor het delen van zorg zijn de principes van het zorgcontinuüm. Het theoretisch kader van het zorgcontinuüm is gekend door iedere CLB-medewerker en door elke zorgbegeleider van de scholen die ons CLB begeleidt. De beschrijving van het zorgcontinuüm geeft handvatten aan de scholen om op een kwaliteitsvolle manier zorg voor leerlingen (op alle domeinen) uit te bouwen en samenwerking met het CLB af te stemmen.

Toelichting bij het schema:

Basisidee van het zorgcontinuüm is dat zorg het best zo dicht mogelijk bij de leerling wordt aangeboden. Tijd, energie en middelen besteden aan de laagste zorgniveau's (fase 0 en fase 1) komt alle leerlingen van de school ten goede. Om op een succesvolle manier samen aan de slag te gaan binnen een zorgcontinuüm zijn drie factoren belangrijk: constructieve samenwerking, geschakelde zorg en het samen drempels wegnemen voor een optimale schoolse en maatschappelijke participatie van elke leerling

Wat hebben leerlingen nodig om te leren? Elke school biedt brede basiszorg. Dit is wat alle leerlingen nodig hebben om zich te kunnen ontplooien en gebruik te kunnen maken van hun talenten en mogelijkheden. De school biedt voor alle leerlingen dezelfde brede basiszorg met aandacht voor de noden van elke leerling.

De plaats van het CLB binnen de zorg op preventief niveau :

Het CLB neemt leerlinggebonden ervaringen mee in het zorgoverleg op school met als doel het zorgbeleid van de school te optimaliseren. Ons CLB neemt daar zelf initiatief voor, dit is onze signaalfunctie. Deze beoogt het versterken van het welbevinden van de leerlingen, met als hefboom de optimalisering van de leerlingenbegeleiding op school. Ons CLB gebruikt (leerlinggebonden) data vanuit de eigen werking om zorg op school te bespreken en te optimaliseren.

De signaalfunctie kan door de CLB-medewerker opgenomen worden tijdens één van de overlegmomenten op school (MDO, cel leerlingenbegeleiding,...) of bij het bespreken van de samenwerkingsafspraken. Scholen kunnen voor beleidsondersteuning (bv. het uitwerken van hun zorgbeleid) beroep doen op diensten als de pedagogische begeleiding. Het CLB staat open voor samenwerking met deze diensten.

Wat als een leerling meer nodig heeft om te leren? Een leerling heeft soms meer zorg nodig dan de brede basiszorg. De school beslist dan samen met ouders en leerling om verhoogde zorg bij te schakelen. Het zorgteam van de school kijkt samen met leerling, ouders en leerkracht welke extra zorg de leerling kan krijgen. De bijkomende aanpassingen worden geëvalueerd en waar nodig

bijgestuurd.

De plaats van het CLB binnen de verhoogde zorg :

Binnen de verhoogde zorg zal het CLB in de eerste plaats consultatief aan de slag gaan

- Het CLB ondersteunt leerkrachten, zorgverantwoordelijken en directies op hun vraag bij de analyse en aanpak van problemen bij een specifieke leerling of een groep van leerlingen. De bedoeling is om de leraren bij de invulling en uitvoering van de verhoogde zorg op de vier begeleidingsdomeinen te versterken.
- Consultatieve leerlingenbegeleiding handelt steeds over een specifieke leerling of over een groep van leerlingen met dezelfde noden.
- Ons CLB zet sterk in op expertise en gebruikt die expertise bij de consultatieve taak die we hebben. Het kader van handelingsgericht werken staat daarbij voorop.

- Het CLB kan consultatieve leerlingenbegeleiding inzetten zonder dat een leerling formeel aangemeld is bij het CLB. Dit neemt niet weg dat we betrokkenheid van leerlingen en ouders, bij het opstarten van verhoogde zorg, aanmoedigen.

UITBREIDING VAN ZORG

Uitbreiding van zorg is pas nodig wanneer leerlingen, ondanks de inspanningen op basisniveau of verhoogde zorg, nog meer nodig hebben. Van de school wordt verwacht dat ze ook binnen de verhoogde zorg al tijdig het CLB aanspreekt wanneer er vragen zijn of wanneer er een stagnerende of negatieve evolutie is in het traject van een leerling. Dat kan aanleiding geven tot de inzet van consultatieve leerlingenbegeleiding of de start van uitbreiding van zorg. Dan hebben we het over meer individuele leerlingbehoefte en meer individuele zorg, aangepast aan de leerling. Bij individuele zorg is er overleg met het CLB. Hier situeert zich ook het leerlinggebonden CLB-werk (lopen van een handelingsgericht traject). Dit kan enkel wanneer de bekwame leerling of ouder van een niet-bekwame leerling akkoord gaat met de CLB betrokkenheid.

De plaats van het CLB in uitbreiding van zorg (fase 2):

De regie verplaatst zich van de school naar het CLB. Het CLB-team gaat na wat de leerling nodig heeft om te leren, ontwikkelen, participeren. Hiervoor werkt het CLB-team samen met de leerling, zijn ouders en de school. De leerling of zijn ouders kunnen ook rechtstreeks aankloppen bij het CLB. Het CLB-team bekijkt dan met de leerling of zijn ouders welke zorg of aanpassingen nodig zijn. Het doel is om beter zicht krijgen op het functioneren van een kind binnen zijn context. Samen met leerling, ouders, schoolteam, CLB en eventueel andere actoren het aanbod beter afstemmen op de zorgvraag van de leerling.

Individuele leerlingenbegeleiding door het CLB kan in deze fase van uitbreiding van zorg verschillende vormen aannemen:

- een handelingsgericht diagnostisch traject (HGD-traject),
- informatie- en adviesverstrekking zonder HGD-traject (bv. informatie over studierichtingen, algemeen geldend advies over gezondheid en opvoeding),
- begeleiding,
- samenwerking met een netwerk, het eigen netwerk of professioneel.

INDIVIDUEEL AANGEPAST CURRICULUM / OV4

Wat als een leerling meer nodig heeft om te leren dan wat zijn school kan bieden? Wanneer het volgen van een gemeenschappelijk curriculum bijzonder moeilijk verloopt, kunnen het CLB-team, de leerling, zijn ouders en de school samen beslissen om een IAC-verslag of een OV4-verslag op te maken. Leerlingen met een IAC-verslag

of OV4-verslag kunnen les volgen in het gewoon onderwijs of in het buitengewoon onderwijs. Inschrijven in het gewoon onderwijs gebeurt onder ontbindende voorwaarde. De leerlingen kunnen ook deeltijds in het gewoon en buitengewoon onderwijs les volgen. Bij leerlingen in het buitengewoon onderwijs wordt steeds nagegaan of inclusie of deeltijds les volgen in het gewoon onderwijs mogelijk is.

Leerlingen met een OV4-verslag volgen het gemeenschappelijk curriculum met intensieve leersteun in het gewoon secundair onderwijs of het gemeenschappelijk curriculum binnen opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

4. WAT DOEN WE?

VRAAGGESTUURDE LEERLINGENBEGELEIDING

4.1 ONTHAAL EN VRAAGVERHELDERING

Centra voor leerlingenbegeleiding zijn de meest laagdrempelige vorm van hulpverlening in Vlaanderen. Vandaar dat het CLB uitermate goed gepositioneerd is om een breed onthaal van mogelijke zorgvragen aan te bieden. Het onthaal is het eerste contact tussen het CLB en de leerling, de ouders, de school en/of de netwerkpartner(s) rond een leerlinggebonden vraag. Een hulpvraag kan via verschillende wegen en op verscheidene manieren tot bij het CLB komen. Zo kunnen hulpvragen tot bij het CLB komen via het schoolteam, de leerling, de ouders...

Bij het verhelderen van de vraag werkt het CLB samen met de hulpvrager om de problemen van de leerling systematisch in kaart te brengen. Een vraagverheldering kan bij verschillende betrokkenen plaatsvinden.

De vraagverheldering heeft steeds als doel het vervolgaanbod te verkennen. Hierbij toetst het CLB af welke kernactiviteit(en) al dan niet aangewezen is/zijn bij de aangemelde problemen. Deze inschatting gebeurt zowel wanneer de vraag rechtstreeks wordt gesteld door de school, de leerling en/of de ouders als wanneer een vraag wordt gesteld vanuit de werking als brede instap Integrale Jeugdhulp. Het CLB kan in deze fase vanuit de vraagverheldering beslissen om een bijkomende kernactiviteit in te zetten: een handelingsgericht diagnostisch traject, een handelingsgericht advies, begeleiding en draaischijffunctie. Deze verschillende kernactiviteiten kunnen afzonderlijk, gezamenlijk circulair en/of gelijktijdig worden ingezet.

4.2 HANDELINGSGERICHT ADVIES EN HANDELINGSGERICHTE DIAGNOSTIEK

Binnen het zorgcontinuüm staan de principes van het handelingsgericht werken (HGW) en handelingsgerichte diagnostiek (HGD) centraal. Deze principes vormen het uitgangspunt om de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van de leerlingen te verbeteren.

De uitgangspunten van het handelingsgericht werken zijn:

- De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling staan centraal.
- Het gaat om afstemming en wisselwerking tussen verschillende actoren.
- De leerkracht doet er toe.
- Positieve aspecten zijn van groot belang.
- We werken constructief samen.
- Ons handelen is doelgericht.

- De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

Wanneer er een diepgaande analyse nodig is van zorgvragen uitbreiding van zorg binnen het zorgcontinuüm), zal het CLB in overleg met de leerling en zijn context (ouders, school...) een diagnostisch traject opstarten.

Dit om beter zicht te krijgen op de problematiek, op de onderwijsnoden van de leerling en op de ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders. Het uiteindelijke doel is komen tot maatregelen die de leerling vooruit helpen, los van labels. Het CLB volgt daarbij steeds de methodiek van handelingsgerichte diagnostiek.

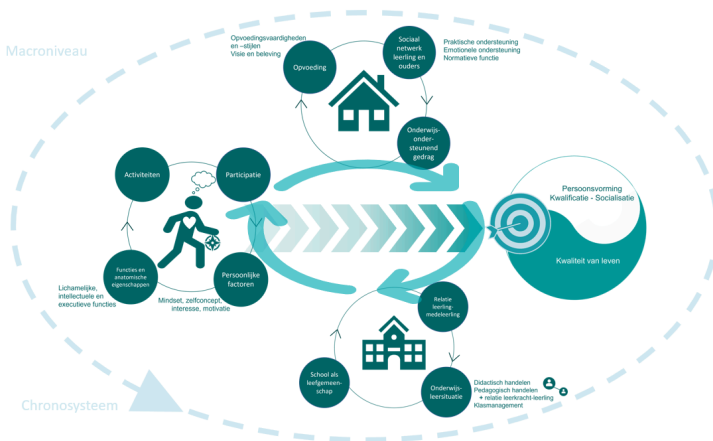
Handelingsgericht diagnostisch werken zorgt ervoor dat we stap per stap reflecteren en daarbinnen multidisciplinair samenwerken. We werken systematisch, transparant en doelgericht. Dit verhoogt de kwaliteit van de begeleiding. Het handelingsgericht diagnostisch traject resulteert in een advies aan de betrokkenen waarbij geprobeerd wordt om een adequaat antwoord te vormen op de zorgvraag.

Het zorgcontinuüm en het handelingsgericht werken vinden concreet hun neerslag in de prodia-protocollen. Het project protocollering diagnostiek is een netoverstijgend project voor en door scholen en CLB's. Prodia streeft naar een meer gestandaardiseerde en kwalitatieve leerlingenbegeleiding binnen een continuüm van zorg. De focus ligt op handelingsgerichte diagnostiek, maar we vinden er ook steeds meer informatie en hulpmiddelen om de samenwerking tussen school en CLB verder uit te bouwen. Alle lagen van het zorgcontinuüm worden hierin uitgewerkt.

Deze protocollen zijn terug te vinden op: www.prodiagnostiek.be
Voor ons CLB zijn deze protocollen richtinggevend.

HET PRODIA-MODEL

De leerling leeft en ontwikkelt binnen een voortdurende wisselwerking met de schoolcontext enerzijds en de thuis- en leefcontext anderzijds. Deze drie bouwstenen van het Prodia-model beïnvloeden elkaar voortdurend. Aan de hand van het Prodia-model gaan CLB-teams op zoek naar een betere afstemming tussen wat de leerling nodig heeft en het aanbod op school, thuis, bij vrienden, in de bredere context... Deze afstemming is noodzakelijk zodat de leerling zijn doelen kan bereiken, zowel op korte termijn als op lange termijn (onderwijsdoelen en kwaliteit van leven).

Het Prodia-model loopt in lijn met de biopsychosociale visie die aan de basis ligt van ICF-CY. Door de integratie van de ICF-componenten en wetenschappelijke inzichten in het model, voegt het mee het handelingsgericht diagnostisch traject met inbegrip van ICF-CY

Vanuit ons CLB hebben wij sterk geïnvesteerd in vorming rond dit

model. We streven ernaar om dit model in alle stappen van het begeleidingstraject te gebruiken. Het is een manier om heel gericht en systematisch te werk te gaan. Wij vinden dit model zeer geschikt om als basis te gebruiken op scholen wanneer er overleg is rond onderwijsbehoeften en handelingsafspraken. Op termijn willen we ertoe komen dat we dit model gebruiken om op zorgoverleg tot gemeenschappelijke afspraken te komen.

4.3 BEGELEIDING

Het CLB biedt ook zelf individuele begeleiding aan leerlingen, dit wil zeggen dat we de leerling versterken in het omgaan met een problematische situatie, die weegt op de schoolcontext, door samen met hem op zoek te gaan naar oplossingen. CLB-begeleiding is steeds doelgericht, waarbij er perspectief is om op relatief korte termijn te komen tot antwoorden/oplossingen. Het CLB neemt zelf nooit langdurige, gespecialiseerde begeleidingen op.

4.4 DRAAISCHIJFFUNCTIE

HET CLB ALS DRAAISCHIJF TUSSEN SCHOOL EN EXTERNEN

De medewerkers verwijzen de leerling gericht door naar de meest passende hulpverlening. Indien nodig zorgen zij voor een warme toeleiding, coördineren zij de samenwerking en koppelen terug naar de school. Ze doen een aanvraag voor meer ingrijpende hulp indien nodig en waken over de hulpcontinuïteit. Deze draaischijffunctie vereist overleg, samenwerking en open communicatie met alle betrokkenen, elk binnen zijn eigen rol en wetgeving (vb. DRM, beroepsgeheim).

Ons CLB heeft kennis van het hulpverleningslandschap en heeft in het kader van leerlingenbegeleiding met zeer veel verschillende hulpverleners contact. Het updaten van die kennis en het onderhouden van goede contacten is voor ons een belangrijke taak.

Met bepaalde diensten (Kind & Gezin, CGG, revalidatiecentra, OCJ, VK...) heeft ons CLB samenwerkingsafspraken gemaakt op plaatselijk niveau. Verder zijn er ook samenwerkingsafspraken op provinciaal en Vlaams niveau.

DE TAAK VAN HET CLB BINNEN DE SAMENWERKING MET HET LEERSTEUNCENTRUM

Het doel van leersteun is de competenties van leerkrachten en schoolteams in het gewoon onderwijs te versterken zodat ze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften kwaliteitsvol kunnen begeleiden en een inclusieve onderwijscontext kunnen creëren. Leersteun kan zowel leerlinggericht, leerkrachtgericht als teamgericht ingezet worden.

De samenwerking met het leersteuncentrum betracht leerlingen binnen het gemeenschappelijk curriculum te houden. Indien het gemeenschappelijk curriculum niet meer haalbaar is kan overwogen worden om een IAC-verslag op te maken. Decretaal laten we - in overleg - de keuze aan ouders om te kiezen voor een school buitengewoon onderwijs of voor inclusie binnen gewoon onderwijs (met IAC-verslag of OV4-verslag en begeleiding van het leersteuncentrum). Het CLB zal niet standaard aanwezig zijn op de opstart- en/of evaluatievergaderingen van het leersteuncentrum.

We verwachten dat de school het CLB betreft indien er een specifieke hulpvraag is voor het CLB of bij “knipperlichtmomenten”:

- Er zijn aanwijzingen dat een **wijziging van doelgroep of type** nodig is.
- Er zijn aanwijzingen dat er **een wijziging van gemeenschappelijk curriculum naar een individueel aangepast curriculum** nodig is of vice versa.
- Men ervaart nood aan **verwijzing naar externe diensten/Integrale Jeugdhulp/...** (draaischijffunctie CLB).
- Vragen rond **onderwijsloopbaan**.

Aanmelding voor leersteun

Scholen voor gewoon onderwijs kunnen leersteun aanvragen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften met een GC-verslag, OV4-verslag of IAC-verslag én voor leerkrachten met een ondersteuningsbehoefte of leervraag m.b.t. deze leerlingen.

Enkel indien er reeds een GC-verslag, OV4-verslag of IAC-verslag aanwezig is, kan de vraag door het leersteuncentrum behandeld worden. De school kan op het IRIS-platform nakijken welke leerlingen beschikken over deze verslaggeving.

Naast onze taak als draaischijf vanuit het decreet leerlingenbegeleiding, hebben we ook een taak binnen de context van de integrale jeugdhulp. Binnen de jeugdhulp is ons CLB erkend als MDT (= multidisciplinair team). MDT's zijn diensten die personen met een (vermoeden van) handicap bijstaan bij een aanvraag voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (vb ondersteuning bij het VAPH). Concreet betekent dit dat wij aanmeldingsdocumenten kunnen indienen voor zorgvragen die leerlingen/ouders hebben binnen de sector van bijzondere jeugdhulp of de gehandicaptenzorg. Een A-document is nodig om niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (MFC, bepaalde thuisbegeleidingsdiensten, semi-internaat,...) aan te vragen.

5. WAT DOEN WE?

AANBODGESTUURDE LEERLINGENBEGELEIDING

5.1 OMGAAN MET VERONTRUSTING EN CRISIS

We zetten als CLB sterk in op een expertiseopbouw rond thema's als verontrusting, crisis en critical incidents.

VERONTRUSTING

De term verontrusting is verbonden met onze taak binnen integrale jeugdhulp.

We maken afspraken met onze scholen rond meldingen en vaststellingen bij situaties waar er grote bezorgdheden zijn. Na overleg maken we met de school afspraken rond verdere opvolging en wie wat doet. Als CLB kunnen wij trajecten opstarten om bezorgdheden in kaart te brengen, om kinderen/jongeren en hun context te motiveren om stappen te zetten, om bezorgdheden te bespreken met alle betrokkenen, om door te verwijzen naar noodzakelijke hulpverlening, ... We streven daarbij altijd naar vrijwillige medewerking door op een open en transparante manier te werken.

In uitzonderlijke situaties melden we aan bij gemandateerde voorzieningen (Ondersteuningscentrum jeugdzorg, vertrouwenscentrum kindermishandeling). Dit doen we altijd na een multidisciplinair teamoverleg op het CLB na contact met de betrokken leerling/ouders. We proberen steeds hun akkoord daarvoor te krijgen, maar kunnen ook aanmelden zonder akkoord. De opvolging hiervan nemen we op binnen onze draaischijffunctie.

De stappenplannen en uitleg rond onze samenwerking bij verontrusting vind je [hier](#).

CRISISSITUATIES

Zeker niet alle verontrustende situaties zijn crisissituaties. Wij vinden het binnen onze expertise belangrijk om scholen daarbij te ondersteunen en hen te helpen groeien in het omgaan met (dringende) situaties.

Binnen ons centrum definiëren we een crisissituatie als een situatie waar er suicidegevaar dreigt of waarin een leerling niet naar huis kan of wil. De vaste contactpersoon van de school is bij crisis het eerste aanspreekpunt. We zorgen ervoor dat er bij crisissituaties steeds een CLB-medewerker beschikbaar is om de crisis verder op te nemen. Na onthaal van de vraag maken we afspraken en ondernemen we actie waar nodig. We hebben binnen ons centrum de afspraak dat deze ernstige situaties steeds door 2 of meerdere collega's worden opgevolgd. In crisissituaties kunnen we als CLB ook samenwerken met het crisisnetwerk van de provincie.

Wanneer zich op school een onvoorziene situatie voordoet met een grote impact op het schoolgebeuren, op een groep leerlingen, ... kan het CLB aangesproken worden voor school- en leerlingenondersteuning. Wij hebben op ons CLB daarvoor de nodige afspraken gemaakt en een team samengesteld voor critical incidents.

5.2 LEERPlichtOPVOLGING

LEERPlichtBEGELEIDING

Het CLB heeft een heel belangrijke taak in het opvolgen van leerplicht bij leerlingen. Veel meer dan de wettelijke verplichting (leerplichtopvolging kan niet geweigerd worden) zien wij de achterliggende kansenbevordering als belangrijk doel om leerplicht ernstig te nemen. Een goede schoolloopbaan is een belangrijke maatschappelijke hefboom. Aanwezigheden zijn een belangrijke indicator voor een goede schoolloopbaan.

Daarom is attent zijn voor aan- en afwezigheden, reeds bij jonge leeftijd, zeer belangrijk. Een goede aanwezigheid van kleuters (kleuterparticipatie) is een voorspellende factor voor een goede schoolloopbaan.

In iedere school maken wij afspraken rond het opvolgen van aan- en afwezigheden voor de hele populatie (zonder onderscheid leeftijd kleuter/lager/secundair), deze worden gespecificeerd in de samenwerkingsafspraken. We rekenen daarvoor op een goede registratie en communicatie van de school. Het eventueel opstarten van een begeleidingstraject gebeurt steeds in overleg en samenwerking met de school. Het opvolgen van problematische afwezigheden blijft een gedeelde verantwoordelijkheid.

TUCHTKLASSENRAAD

Als CLB dienen we verplicht deel te nemen aan een klassenraad met oog op de definitieve uitsluiting van een leerling. Hierin hebben we enkel een adviserende rol, waarbij we vertrekken vanuit een herstelgericht perspectief. Dat wil zeggen dat we samen met de school willen zoeken hoe we een definitieve uitsluiting kunnen vermijden.

Daarom is het belangrijk dat de school tijdig het CLB verwittigt, opdat de CLB-medewerker nog de kans zou hebben om een gesprek te hebben met de leerling en/of ouders voor de klassenraad. Idealiter zijn de leerlingen reeds langer gekend en reeds besproken op een MDO/cel.

5.3 ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS

Anderstalige nieuwkomers zijn leerlingen die uiterlijk op 31 december van het lopende schooljaar vijf jaar of ouder zijn. Het zijn kinderen die ofwel officieel verblijven in een open asielcentrum, ofwel kinderen die gelijktijdig aan al de volgende voorwaarden voldoen op de dag van de voorziene instap in de school:

- Niet het Nederlands als thuistaal of als moedertaal hebben.
- Onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen.
- Maximaal 9 maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal (de vakantiemaanden juli en augustus worden niet meegerekend).
- Een nieuwkomer zijn, d.w.z. maximaal 1 jaar ononderbroken in België verblijven.

De school meldt de inschrijving van een anderstalige nieuwkomer zo snel mogelijk aan het CLB. Het CLB voorziet in een contact met elke anderstalige nieuwkomer kort na de inschrijving van de leerling. Dit om de integratie en de participatie in de schoolse context te bevorderen. Verder kan het contact gebruikt worden door de leerling om bezorgdheden en/of problemen met een CLB-medewerker te bespreken. Waar nodig kan een CLB haar kernactiviteiten verder inzetten.

5.4 BEGELEIDING BUITENGEWOON ONDERWIJS

Als CLB-medewerker zijn we op een systematische, planmatige en transparante wijze betrokken bij overlegmomenten (bv: klassenraden) met de school. We werken schoolondersteunend op het vlak van het handelingsplanmatig werken en het bewaken van veranderende opvoedings- en ondersteuningsbehoeften. Het schoolteam baseert zijn ondersteuningsvragen op concrete noden en op een analyse van knelpunten. Wanneer de nodige expertise of middelen niet aanwezig zijn in het multidisciplinaire team van de school zelf, formuleert de school een hulpvraag aan het CLB. Voor een doorverwijzing naar een schoolexterne begeleiding doet het schoolteam wanneer nodig een beroep op de draaischijffunctie van het CLB. Afspraken over wederzijdse verantwoordelijkheid en complementaire samenwerking worden geconcretiseerd in de samenwerkingsafspraken.

5.5 KEUZEPROCESSEN ONDERWIJSLOOPBAAN

INFORMATIE-OPDRACHT: COLLECTIEF INFORMEREN

Wij garanderen objectieve informatie over de structuur en organisatie van het onderwijs en over het volledige onderwijsaanbod (waar mogelijk ook netoverstijgend). Ook voor informatie over aansluiting onderwijs, arbeidsmarkt of dagbesteding kunnen ouders of leerlingen bij het CLB terecht.

Het CLB organiseert (netoverstijgende) informatiemomenten voor leerlingen over de structuur en de organisatie van het Vlaamse onderwijs en het volledige onderwijsaanbod.

De school werkt actief mee aan de organisatie en de uitvoering van de informatiemomenten. De concretisering wordt opgenomen in de samenwerkingsafspraken.

We onderscheiden hier volgende scharniermomenten:

- Overgang (buitengewoon) basisonderwijs naar (buitengewoon) secundair onderwijs.
- Overgang van de 1e graad naar de 2e graad in het secundair onderwijs.
- Overgang van schoolverlaters (buitengewoon) secundair onderwijs.

BEGELEIDEN VAN ONDERWIJSLOOPBAAN GEWOON ONDERWIJS

Het CLB kan scholen ondersteunen bij het opstellen van hun beleidsplan rond onderwijsloopbaan. De school maakt een stappenplan op voor het begeleiden van het keuzeproces. Het CLB heeft naar de leerkracht en de zorg van de school een consultatieve (ondersteunende/coachende) rol bij het doorlopen van dit stappenplan. Ook de informatie-opdracht van het CLB komt daarbij aan bod.

Dit stappenplan kan onder meer volgende zaken inhouden:

- De materialen die hiervoor gebruikt worden in de klas.
- Basisinformatie over het onderwijslandschap, onderwijskiezer, waar nodig over de arbeidsmarkt.
- Andere schoolspecifieke afspraken: o.a. door schoolbezoeken, snuffelstages, ...
- Afspraken rond leerlingen die vastlopen in hun keuzeproces.

AANDACHT VOOR ONGEKWALIFICEERDE UITSTROOM

In het **kleuteronderwijs** wordt er met de school binnen de samenwerkingsafspraken bekeken hoe er kan ingezet worden op het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom:

- Aandacht voor kleuterparticipatie binnen de samenwerkingsafspraken met de school.

In het **basisonderwijs** wordt er met de school binnen de samenwerkingsafspraken bekeken hoe er kan ingezet worden op het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom:

- Aandacht voor het oriënteringsbeleid vanuit het basisonderwijs naar 1A en 1B.
- Aandacht voor leerlingen met schoolse achterstand in het 4de en 5de leerjaar.

In het **secundair onderwijs** wordt er met de school binnen de samenwerkingsafspraken bekeken hoe er kan ingezet worden op het voorkomen van ongekwalificeerde uitstroom:

- In kaart brengen van leerlingen die 2 of meer jaren schoolse achterstand hebben.
- In kaart brengen van spijbelcijfers voor specifieke groepen.
- Afspraken rond overzitten met een B-attest.

- Preventief inzetten op moeilijke klasgroepen (groepsplan gedrag, 4-ladenmodel).
- Bekijken hoe herstelgericht groepsoverleg een plaats kan krijgen binnen de tuchtprocedure.
- Rolverdeling en samenwerking met NAFT-aanbieders wordt geconcretiseerd.
- Vrij CLB Anker werkt een structurele samenwerking uit met VDAB/GTB rond leerlingen die dreigen uit te vallen.
- Vrij CLB Anker neemt deel aan de LOPs in de verschillende regio's.
- Vrij CLB Anker is betrokken bij 'netwerk samen tegen schooluitval'.

BEGELEIDEN VAN ONDERWIJSLOOPBAAN BUITENGEWOON ONDERWIJS

Formulieren van gemotiveerde adviezen bij overgangen schoolverlaters uit het buitengewoon lager onderwijs:

Ons CLB heeft met de scholen BuBaO goede afspraken rond het opvolgen van de schoolverlaters die de overgang moeten maken naar het secundair onderwijs. Dit wordt vastgelegd in het 'stappenplan OLB BuBaO'. Voor alle schoolverlaters is er bespreking op school en wordt een begeleidingstraject opgestart. Afhankelijk van de keuze/overgang die gemaakt wordt, zorgt ons CLB voor informatie, ondersteuning en eventuele verslaggeving.

Attestwijzigingen:

Aan een wijziging van een IAC-verslag naar een ander type of opleidingsvorm gaat steeds een HGD-traject vooraf. Dit kan niet in de loop van een schooljaar. Het decreet leersteun voorziet evaluatie van leerlingen uit het buitengewoon onderwijs en mogelijke terugkeer van die leerlingen naar het regulier onderwijs.

Voor de scholen buitengewoon onderwijs die wij begeleiden zijn er goede afspraken gemaakt rond evaluatie van leerlingen. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet dat een leerling de overstap maakt naar het gewoon onderwijs, wordt tijdig een begeleidingstraject opgestart. Vertrekkend vanuit de actuele onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen, leerkrachten, ondersteuningsteam, context van de leerling, ... wordt grondig in kaart gebracht of een terugkeer aan de orde is. We bekijken samen wat een terugkeer concreet zou betekenen voor deze leerling bij inschrijving in een nieuwe school en helpen ondersteuning opstarten indien nodig. Daarbij worden ouders/leerlingen maximaal betrokken.

OVERZICHT VERPLICHTE ADVIEZEN DOOR HET CLB

In volgende situaties is er een verplicht advies van het CLB nodig:

In het (buitengewoon) lager onderwijs (LO):

- Deelname aan klassenraad met oog op de definitieve uitsluiting van een leerling (adviserend)

- Afwezigheid wegens revalidatie tijdens de lestijden omwille van een specifieke onderwijsgerelateerde behoefte: CLB-advies nodig
- Revalidatie tijdens de lestijden omwille van ongeval of ziekte: indien meer dan 150 minuten per week: gunstig advies van de CLB-arts nodig

In het (buitengewoon) secundair onderwijs (SO):

- **Deelname aan klassenraad** met oog op de definitieve uitsluiting van een leerling (adviserend)
- **Deelname aan klassenraad** ingeval van afwijking op toelatingsvoorwaarden tot OKAN voor Anderstalige Nieuwkomers
- Afsluiten **overeenkomst met zorgboeren** (in overleg met school) voor jongeren met leerplichtproblemen
- Afwezigheid wegens revalidatie tijdens de lestijden omwille van een specifieke onderwijsgerelateerde behoefte: CLB-advies nodig
- Revalidatie tijdens de lestijden omwille van ongeval of ziekte: indien meer dan 150 minuten per week: gunstig advies van de CLB-arts nodig

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) / de leertijd:

- Deelname aan klassenraad (DBSO) met oog op de definitieve uitsluiting van een leerling (adviserend)
- Toeleiding naar een NAFT (Naadloos flexibel traject) op advies van het CLB en na screening door het centrum voor deeltijds onderwijs (CDO)

In het duaal leren

- Advies betreffende een vervroegde instap in een aanloopstructuuronderdeel (= toelating voor leerlingen die 15 jaar worden tijdens het schooljaar en de eerste twee jaar van het secundair onderwijs hebben beëindigd – geslaagd zijn moet niet)

Bij leerplichtproblemen van leerplichtige jongeren (vb. spijbelgedrag, schorsing, tijdelijke/definitieve uitsluiting, elke afwezigheid (ongeacht wettiging) die schoolloopbaan hypothekeert-behoudens in geval van huisonderwijs):

- Opstart begeleidingstraject.
- Deelname aan systematisch overleg over geregistreerde aan- en afwezigheid leerlingen, georganiseerd door school.
- Hulp van het CLB bij het zoeken naar een nieuwe school in geval van verwijdering uit de school na tuchtprocedure.

Bij huisonderwijs:

- Verlenen van vrijstelling van deelname aan examens van de Examencommissie in geval een leerling niet in de mogelijkheid is de examens met succes af te leggen door een mentale handicap, schoolse vertraging of ernstige leerstoornis.
Na aanvraag van ouders bij een CLB van hun keuze.
- Meedelen van de beslissing m.b.t. vrijstelling van deelname aan examens aan ouders en AgODi.

- (Event.) indienen van gemotiveerd bezwaar bij overstap van regulier naar huisonderwijs *tijdens* het schooljaar, van een leerling uit een school waarmee wordt samengewerkt- (termijn respecteren!).

Aanmelding voor een NAFT-traject:

- Een school heeft toegang tot een NAFT-traject op voorstel van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) dat samenwerkt met de school.
- Een leerling kan een NAFT-traject volgen op voorstel van het bevoegde CLB voor de school, en indien de school, de betrokken personen en de leerling akkoord gaan.

Verplichte adviezen in het kader van het decreet leersteun:

Opmaak van een GC-verslag (verslag gemeenschappelijk curriculum), IAC-verslag (verslag individueel aangepast curriculum), OV4-verslag na het lopen van een handelingsgericht traject.

5.6 SYSTEMATISCHE CONTACTEN & VACCINATIES EN PROFYLACTISCHE MAATREGELEN

Preventieve gezondheidszorg binnen het CLB heeft als doel:

- Bevorderen van gezondheid, groei en ontwikkeling.
- Het normale groei- en ontwikkelingsproces bevestigen.
- Tijdig risicofactoren, signalen en symptomen van gezondheids- en ontwikkelingsproblemen detecteren.

Dit realiseert het CLB door, in samenwerking met school, volgende te organiseren:

- Systematische contactmomenten.
- Vaccinatiemomenten.
- Profylactische maatregelen (tegen verspreiding van besmettelijke ziektes).

Deze 3 activiteiten gebeuren voor doelgroepen die wettelijk vastgelegd zijn.

Daarnaast doet het CLB ook:

- Individuele opvolging rond bepaalde problematieken:
  - Opvolging na systematisch contactmoment (met toestemming en na afspraak met leerling).
  - Vraaggestuurde werking van leerling, ouders of school (bvb. rond hygiëne).
- Draaischijffunctie:
  - Bij een onthaal of traject kan dit leiden tot verwijzing naar verdere hulpverlening waarbij het CLB de draaischijffunctie opneemt tussen de betrokken partners.

Onze artsen en verpleegkundigen die instaan voor de preventieve gezondheidszorg beschikken over de nodige competenties om dit op een kwalitatieve manier te doen. Er wordt op ons centrum per onderzoeksgroep/per leerling nagedacht over kwaliteitscriteria voor een goede praktijk, er wordt

bijgestuurd waar nodig, ... We vinden het belangrijk extra in te zetten op goed uitgewerkte en verstaanbare informatie voor ouders en leerlingen, en zeker in voorbereiding van contacten voor bepaalde doelgroepen (bv. leerlingen uit het buitengewoon onderwijs en anderstalige nieuwkomers).

In plaats van medische consulten wordt nu gesproken over systematische contactmomenten:

- 1ste jaar kleuteronderwijs (of de leeftijdscohort 3-jarigen)
- 1ste leerjaar (of de leeftijdscohort 6-jarigen)
- 4de leerjaar (of de leeftijdscohort 9-jarigen)
- 6de leerjaar (of de leeftijdscohort 11-jarigen)
- 3de jaar van het secundair onderwijs (of de leeftijdscohort 14-jarigen)
- Bij leerlingen die op basis van leeftijd de overstap hebben gemaakt van L4 naar 1B van het secundair onderwijs.
- Bij anderstalige nieuwkomers:
  - Binnen de 6 maand na schoolstart.
  - In kader van kansenbevordering worden bij deze leerlingen lengte, gewicht, gehoor en verzicht nagekeken alsook de vaccinatiestatus. De inhoud van het contact wordt individueel voorbereid.

Tijdens deze systematische contactmomenten worden groepen leerlingen door een arts en/of een verpleegkundige gezien. Sommige gaan op school door, andere op het centrum. Actieve medewerking van de school is nodig om hierover afspraken te maken. Er wordt immers veel nadruk gelegd op het betrekken van ouders bij eerste kleuters aangezien zij een grote meerwaarde zijn om info te geven over hun kind en de interactie zijn tussen ouder en kind. Met medewerking van de school wordt dit zo georganiseerd dat de ouders daarbij maximaal aanwezig kunnen zijn.

SELECTIEVE CONSULTEN

Dit zijn extra individuele contacten waarbij één of meerdere onderzoek-items worden onderzocht. Deze kunnen gepland worden op initiatief van de ouders, het CLB of de leerling zelf. Selectieve consulten worden enkel gedaan met toestemming van ouders en/of leerlingen (conform decreet rechtspositie minderjarigen, zie later). Het CLB en de school proberen daarvoor leerlingen en ouders te motiveren. Deze onderzoeken kunnen zowel op het centrum als op school uitgevoerd worden.

VACCINATIES

Het CLB houdt rekening met de vaccinatiekalender die aanbevolen wordt door de Hoge Gezondheidsraad. Het doel is dat alle leerlingen de vereiste immuniteit verwerven. We streven naar 95% gedocumenteerde vaccinatiegraad, de vooropgestelde drempel door de WGO. Vaccinaties mogen ook door de huisarts of kinderarts gegeven worden.

Vaccinatiemomenten:

- Tijdens systematisch contactmoment van 1ste leerjaar: vaccin tegen klem, kroep, kinkhoest en kinderverlamming.

- Tijdens systematisch contactmoment van 3de jaar van het secundair onderwijs: vaccin tegen klem, kinkhoest en kroep.
- In het 4de leerjaar (of leeftijdscohort 9-jarigen): vaccinatie tegen mazelen, bof, rode hond.
- In het schooljaar 2023-2024 zal ook het 5de leerjaar nog aan bod komen vermits zij nog niet in aanmerking kwamen voor hun tweede dosis van het MMR vaccin
- In het 1ste jaar SO (of in het kalenderjaar waarin de leerling 12 jaar wordt): vaccinatie tegen baarmoederhalskanker (2 inenting in de loop van 6 maanden).

Controle van de vaccinatiestatus hoort telkens bij elk systematisch contactmoment. Indien aangewezen biedt het CLB inhaalvaccinaties aan (mits toestemming van de ouders of van de meerderjarige leerling).

PROFYLACTISCHE MAATREGELEN

Scholen verwittigen het CLB in het geval van een besmettelijke ziekte (of het vermoeden ervan) bij een leerling van de school. Er worden dan maatregelen genomen die de verspreiding verder moeten voorkomen.

Het CLB beschikt hiervoor over een draaiboek infectieziekten en neemt maatregelen overeenkomstig de richtlijnen infectiebestrijding van het Agentschap Zorg en Gezondheid. De lijst van de te melden ziekten aan het CLB wordt in het begin van elk schooljaar doorgegeven aan de schooldirecties.

Rond de problematiek van luizen en luizenbehandeling heeft ons CLB een stappenplan. Dit stappenplan is in de scholen gekend en wordt ook gevolgd. In uitzonderlijke gevallen (hardnekkigheid) kan door het CLB een individueel traject opgestart worden.

6. WAT DOEN WE?

VERSTERKEN VAN HET SCHOOLTEAM

6.1 BEELDVORMING EN SIGNAALFUNCTIE

De CLB-medewerkers streven ernaar een duidelijk zicht te hebben op de mogelijkheden en ondersteuningsnoden van een schoolteam binnen de vier begeleidingsdomeinen. Hiervoor verzamelen we gegevens over de scholen (vb. aantal GC-verslagen, IAC-verslagen, OV4-verslagen, welke problematieken er voornamelijk tot trajecten hebben geleid, ...). Deze gegevens worden gebruikt om de signaalfunctie op te nemen en het schoolteam te versterken in functie van een kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding.

Het CLB levert voor iedere school een 'datadialoog' aan, waarbij relevante cijfers over de leerlingenbegeleiding aan school bezorgd worden. Samen wordt besproken of verdere acties aangewezen zijn op basis van deze cijfers.

6.2 CONSULTATIEVE LEERLINGENBEGELEIDING

Consultatieve leerlingenbegeleiding heeft als doel leraren/het schoolteam te versterken bij de invulling en uitvoering van de verhoogde zorg op de vier begeleidingsdomeinen. Van de school wordt verwacht dat ze ook in de fase van verhoogde zorg al tijdig het CLB aanspreekt wanneer er vragen zijn of wanneer er een stagnerende of negatieve evolutie is in het traject van een leerling. Dat kan aanleiding geven tot de inzet van consultatieve leerlingenbegeleiding of de start van de fase van uitbreiding van zorg.

Voor meer info verwijzen we naar '3.1 het zorgcontinuüm'.

Om onze signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding te kunnen opnemen, is het belangrijk dat we als CLB-medewerker op een systematische, planmatige en transparante wijze betrokken zijn bij overlegmomenten met de school. Afspraken over wederzijdse verantwoordelijkheid en complementaire samenwerking worden geconcretiseerd in de samenwerkingsafspraken.

7. HOE ORGANISEREN WE ONZE WERKING?

7.1 ORGANISATIESTRUCTUUR VAN ONS CLB

Ons CLB bestaat uit verschillende teams, elk met een eigen taakinfilling en verantwoordelijkheid.

De medewerkers van het **onthaalteam** zijn het eerste aanspreekpunt van leerlingen, ouders en scholen. De onthaalmedewerker werkt vooral schoolnabij, aan elke school is minstens één vaste onthaalmedewerker verbonden.

Het **trajectteam** is steeds multidisciplinair samengesteld. De trajectmedewerker gaat verder aan de slag met vragen die het onthaalteam hen doorgeeft en werkt vooral leerlingnabij.

Het **medisch team** bestaat uit artsen en verpleegkundigen. Zij volgen de gezondheid van alle leerlingen op. Het medisch team verzorgt de systematische contactmomenten (nieuwe naam voor medisch onderzoek), vaccinaties en vragen rond besmettelijke ziekten.

Het **horizonteam** van het CLB staat in voor de collectieve informatie aan leerlingen en ouders over het onderwijslandschap en de arbeidsmarkt. Dit team verzorgt de infoavonden en de klassikale infomomenten over de verschillende studiekeuzes.

Het **administratief team** zorgt voor de logistieke ondersteuning op de vestigingen.

Daarnaast zijn er binnen ons CLB ook **ELP's** (eerstelijnspsychologen) aan de slag in het kader van laagdrempelige psychologische hulp.

7.2 SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

In deze tekst hebben we geprobeerd om een algemeen overzicht te geven van de taak van ons CLB in de leerlingenbegeleiding. Leerlingenbegeleiding is, zoals gezegd, een gedeelde verantwoordelijkheid van school en CLB. Om de samenwerking tussen een school en een CLB vlot te laten verlopen, zijn duidelijke afspraken nodig. Deze worden geconcretiseerd in schoolspecifieke samenwerkingsafspraken. Het decreet leerlingenbegeleiding bepaalt dat de school het initiatief neemt tot de samenwerkingsafspraken (Deze vervangen de vroegere bijzondere bepalingen, afsprakennota's en beleidscontracten).

In de samenwerkingsafspraken maken school en CLB duidelijk hoe ze samen de leerlingenbegeleiding invullen door onder meer afspraken te maken over:

- De rol- en taakverdeling van de school en het CLB ter uitvoering van leerlingenbegeleiding, wie doet wat in de leerlingenbegeleiding en hoe.

- De uitwisseling van relevante informatie tussen de school en het CLB. Welke informatie wisselen school en CLB uit, onder welke voorwaarden doen ze dit,...
- De informatiemomenten voor leerlingen over de structuur en de organisatie van het Vlaamse onderwijs, het volledige onderwijsaanbod en, specifiek voor secundaire scholen, de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit kan gaan over het afspreken van data, informeren van leerlingen en ouders,...
- De wijze waarop de samenwerking tussen de school en het CLB wordt geëvalueerd en de wijze waarop de afspraken bijgestuurd kunnen worden.

Als Vrij CLB Anker zijn we ingebed in het Netwerk van vrije CLB's. Zij zorgen voor ondersteuning, vorming, contacten met het ministerie van onderwijs, de onderwijskoepels, media,... Als Vrij CLB Anker vormen we samen met GO! CLB Prisma een Netoverstijgende Regionale Ondersteuningscel (NROC).

Naast deze NROC werken wij waar mogelijk netoverstijgend samen met andere CLB's, dit is meest zichtbaar in projecten als: Onderwijskiezer, CLB ch@t, ISC-richtlijnen,...

Wij staan steeds open voor feedback op deze tekst en willen we Vrij CLB Leieland bedanken voor de inspiratie bij de opmaak ervan.